

Zeventien brugklassers van het Huygens College onderzochten in New York hun vooroordelen over Amerika. 'Bidden op Times Square ging niet zo goed.'

tekst ELS QUAGEBEUR foto's ANNE MARIE TROVATO

Een dakloze New Yorker treft het als hij in de metro scholieren van het Huygens College uit Amsterdam tegen het lijf loopt. De zeventien eersteklassers van de vmboschool in Oud-West geven iedere zwerver wat: een dollar, een stuk pizza. Een aidspatiënt die zijn zielige verhaal komt delen, krijgt niet alleen geld, maar ook dikke tranen van mededogen. De leerkrachten die de kinderen vergezellen op hun reis naar de Verenigde Staten kijken tevreden toe. Zo zien ze hun pupillen graag. Braaf de minderbedeelde medemens een handje helpen en geen geklier.

Chaima, Demi, Jasmine, Gülay
en Marian in Bushwick.

OUD- WEST MEETS NEW YORK

Dat duurt niet lang natuurlijk. Er stapt een dik meisje in bij West 4th Street. Haar benen zijn gestoken in een paar kapotgetrokken panty's. De Amsterdammertjes stoten elkaar aan, wijzen en proberen klasgenoten die verderop bij de uitgang staan, attent te maken op de opzienbarende verschijning. Twee seconden later is het weer bingo. De fles cola van Oumnia is gaan lekken in haar tas. Een mannetje of tien in rep en roep; de fotocamera waarmee Oumnia door New York sjouwt om alle avonturen vast te leggen voor haar familie, doet niets meer. Gelukkig had ze niet de zorg over één van de camrecorders die worden gebruikt

voor het project dat het gezelschap naar New York bracht.

Al maanden zijn de scholieren bezig met de Verenigde Staten, naar een idee van Peter Schütt, docent cultuureducatie aan het Huygens College. Bij wiskunde komt het Amerikaanse maatsysteem aan de orde, bij science gaat het over de topografie van de vijftig staten en bij mens & maatschappij en kunsteducatie worden hun vooroordelen over de Amerikaanse samenleving behandeld.

Een week lang trekken de kinderen door New York om filmpjes te maken, geholpen door drie docenten en de Amerikaanse vi-

deokunstenaar Vivian Wenli Lin. De zeventien documentairemakertjes zijn geselecteerd uit ongeveer veertig eersteklassers en zijn verdeeld in vier filmcrews die zich toeleggen op de thema's *fastfood*, *glitter & glamour*, *feel good in da hood* en *moslims in Amerika*. De vooroordelen die als basis dienen voor de vier films zijn niet bijster origineel: Amerikanen zijn dik, Amerikanen zijn oppervlakkig, Amerikanen zijn óf heel rijk – en filmster/rapper – óf dakloos, alle arme wijken in de VS zijn bolwerken van geweld en criminaliteit.

Eén vastgeroest idee springt er echter uit in dit gezelschap: dat sinds de aanslagen van

11 september 2001 de moslims in de VS met de nek worden aangekeken. Een vooroordeel dat bij uitstek is ingegeven door hun eigen angst en onbegrip. Het is ook nogal wat om als Amsterdamse brugpieper het gevoel te krijgen dat ze je over één kam scheren met terroristen die een icoon van de Amerikaanse samenleving met de grond gelijk hebben gemaakt toen zij kleuters waren.

Het Huygens College is voor negentig procent zwart. Van de zeventien globetrotters zijn er maar drie niet moslim: Demi – een mooi, blond meisje dat goed in de markt ligt bij de jongens – Elton, een Nigeriaanse jongen die het niet onverdienstelijk doet bij Ajax – en Miro – een christelijke jongen met Iraans bloed. De achtergronden van de vijftien moslimkinderen verschillen sterk. Mariam en Chaima dragen een hoofddoek, Yasmine en Pellinay weer niet. Net New York. Net Amsterdam.

"Ik was van tevoren een beetje bang, maar ik word hier niet boos aangekeken of uitgescholden omdat ik een hoofddoek draag," zegt Mariam terwijl ze verlegen naar haar Birkenstocks staart. In Amsterdam heeft ze er vaker last van.

"Wonen mensen hier makkelijker samen of zo?" Ja en nee, legt de in New York wonende verslaggeefster uit. Mariam moet zich geen al te grote voorstelling maken van de mengeling van culturen. New Yorkers met verschillende achtergronden delen hun leven nauwelijks met elkaar maar ze leven wel

goed naast elkaar. Integratie, hét debat in Nederland, is in New York nauwelijks een onderwerp. Hoofddoek, tulband, keppeltje of baseballpet – allemaal prima, zolang je maar geen last van elkaar hebt. Mariam vindt het wel wat. En die kant van New York komt ook terug in de film van haar groep 'moslims in Amerika'.

Chaima en Mariam gingen met de camera op zoek naar een plek om te bidden. En dat mocht best een beetje lollig zijn. Ze gingen niet alleen naar een moskee in East Harlem maar Chaima straalde ook in de rol van bidende moslima in Central Park en ze probeerde haar bidkleedje uit te rollen op Ti-

mes Square, waar verderop The Naked Cowboy gitaar stond te spelen in zijn glitterstring. En inderdaad, zolang het knielende meisje de weg niet versperde, stoorde niemand zich eraan. "Bidden ging niet zo goed op Times Square, hoor. Beetje druk. Maar voor onze film was het leuk."

Filmen is een geschikte manier om jonge scholieren op vmbo-niveau een onderzoek te laten doen, volgens Schütt. Hij had niet verwacht dat hij van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Amsterdam subsidie zou krijgen. "Meestal gaan dit soort projecten naar vwo-scholen," zegt hij. "Dat is jammer. Deze kinde-

'De sinas is hier feller oranje dan in Nederland, net als in Marokko'

ren zijn direct en ze oordelen vrij zwart-wit: dingen zijn óf leuk óf stom. Nu worden ze gedwongen genuanceerder na te denken, anders schiet het natuurlijk niet op met de beoordeling van hun vooroordelen."

De kinderen staan in Battery Park waar ze een rondleiding krijgen langs de erfenis van de Nederlanders die hier in de zeventiende eeuw aan land kwamen. Demi en Pelinay hangen tegen elkaar aan in exact dezelfde pose. Een voet over de andere en met de heupen naar voren. Ze lopen op dezelfde zwart-roze-paarse lakgympen en ze dragen dezelfde zwarte lakieren tas met regenboogmotief aan hun arm. Gekocht in Chinatown, na de lunch. Dat laatste vonden de meesten maar een matige ervaring. "Vies was het! Vies! Echt niet normaal!" roept Chahid, een springerig Marokkaans jochie met een Calvin Kleintasje over zijn schouder. Vivian kan er niet om lachen. "Hè! Je hebt het over andermans cultuur." Mompelend slentert Chahid weg. "Ja nou, ik zeg toch niks? Alleen dat het eten vies was."

Hij staat stil bij de eeuwige vlam voor de slachtoffers van 9/11. Chahid en zijn vriend Mohammed - twee Marokkaanse lefgozer-tjes, onafscheidelijk als ze niet af en toe uit elkaar zouden worden gehaald - kijken

met open mond omhoog. "Waar stonden die torens dan?" vraagt Chahid. "En hoe hoog waren ze? Toch niet hoger dan, eh, hoe heet dat gebouw ... met dat glimmende dak?" Het Chrysler Building? Ja, hoger dan dat. Ongelovig staart hij naar het stuk blauwe lucht dat onzichtbaar zou zijn als het WTC er nog had gestaan.

De hoogte van de gebouwen is het criterium dat de kinderen hanteren om te bepalen of een straat New Yorks genoeg is naar hun smaak. In Amerika zou alles groter en heftiger zijn en zo willen ze de stad dan ook gepresenteerd krijgen. Gewoon groot hebben ze thuis ook. Daarom was het moment van aankomst een teleurstelling. Ze logeren in een hostel (het grootste ter wereld, dat wel) op Amsterdam Avenue en de 103de straat en het ziet er daar totaal niet New Yorks uit, met lage gebouwen en kleine, goedkope winkels. "Net Amsterdam-Zuid," was de heersende opinie in de bus vanaf het vliegveld. Als dat maar goed zou komen. Gelukkig was daar de volgende ochtend Times Square. De neonlichten, de enorme reclameborden, de moderne gebouwen met duizenden glanzende ramen: wat een opluchting. New York is tóch mooi.

Alles wat de kinderen tegenkomen, wordt vergeleken met thuis. Mohammed laat zijn

Linksboven: Chaima op haar bidkleedje in Central Park.

Links onder: Elton eet een hamburger voor de film *Fastfood*.

Leerlingen zoeken de oudste 'Nederlandse' straat op Manhattan.

sinas zien: "Kijk, veel feller oranje dan in Nederland. Ik ken die kleur, in Marokko is dat ook zo."

Onderweg naar een middelbare school in Bushwick, een arme wijk in Brooklyn met een slechte naam, is de vergelijking ook snel gemaakt. "Net Slotervaart. De mensen zeggen veel lelijke dingen over de buurt maar als je daar woont, is het hartstikke leuk."

Als ze de school naderen, is het feest der herkenning snel voorbij. Zeker tien agenten van de NYPD in volledige uitrusting, inclusief pistool, handboeien en wapenstok, staan de groep op te wachten achter de getraliede ramen. De Amsterdammertjes zijn bang. De *American ghetto* is spannend in een clip van 50 Cent, als je er binnen moet stappen op je nieuwe Nikes, is het doodeng. Ineens zijn de docenten geen spelbrekers die hen ervan weerhouden nog een keer te shoppen op Fifth Avenue. Hier in Bushwick pakken ze de meester nog net niet bij de hand. Wel houden de meisjes elkaar stevig vast. De *security check* alsof ze op JFK Airport zijn, de crèche voor baby's van leerlingen van de school: het hakt er nogal in.

Pas in de bibliotheek krijgen ze weer wat praatjes, vooral met elkaar. Ze zijn hier om met Amerikaanse leeftijdsgenoten van gedachten te wisselen over vooroordelen. Welbespraakt leggen drie Dominicaanse meisjes uit hoe moeilijk het is voor donkere vrouwen uit probleemwijken hun dromen waar te maken.

Gülai, Sarah en Pelinay luisteren aandachtig. Aan hun ogen is te zien dat ze van alles zouden willen zeggen, maar ze worstelen met de taal. "Kun je vragen of ze in Nederland zou willen wonen?" vraagt Sarah. Daar hoeven de Dominicanen niet lang over na te denken. Meteen. In Nederland liggen de kansen toch voor het oprapen? Sarah trekt haar wenkbrauw op: "Yeah, right."

Na Bushwick mag nog één keer worden gewinkeld. De kinderen denderen de trappen van de metro af, halen geroutineerd hun gele toegangskaart door de poortjes en duiken in de massa. *Nike Store, hold your horses: here comes Amsterdam West again!*